

Kirjoituskutsu: *Kulttuurintutkimus*-lehden teemanumero (1/2024)

FASISMIN JA POPULISMIN LUMO

Suomalaisen fasismin perintö on viime vuosina ollut laajan keskustelun ja tutkimuksen kohteena (mm. Silvennoinen ym. 2016; Swanström 2018), ja sen yhteydet sotien perintöön, kansallisuusaatteeeseen ja populismin ääri-ilmioihin ovat olleet paljon esillä. Tutkimus ja keskustelu ovat kuitenkin pääasiassa kiinnittyneet poliittiseen ja yleiseen historiaan. Tämän teemanumeron tarkoituksena on luoda katsausta suomalaisen fasismin kulttuuriseen perintöön ja erityisesti sen affektiivisuuteen. Fasistisen materiaalin kierrätyks on synnyttänyt tunneilmaston, jossa isänmaallisuuden, patriotismin, fasismin ja kansallisuusaatteen moninaisia ilmenemismuotoja on vaikea erottaa toisistaan. Suomi ei ole tässä suhteessa tyhjiössä: Venäjän hyökkäys Ukrainaan, eri puolilla Eurooppaa nousevat fasistiset ja populistiset liikkeet sekä Yhdysvaltojen syvä jakautuminen tuottavat aineksia myös kulttuurin kentällä käytäviin debatteihin ja odottamattomiinkin lumon ilmeneismuotoihin. Erityisesti natsismin pimeä perintö eurooppalaisessa kulttuurissa ansaitsee edelleen kulttuurista purkamista, sillä siihen liittyvän estetiikan kierrättäminen on hyvin toisteista. Esimerkiksi valkoiseen ylivaltaan liittyvät fantasiat ovat edelleen läsnä kulttuurissamme monella tavalla, samoin kuin joukkokohtauksiin, spektaakkeleihin ja mahtipontisuuteen liittyvä ylevöittäminen ja lumo. Kutsumme eri tieteenalojen tutkijoita pohtimaan fasismin ja populismin lumoa.

Teemanumeron tavoitteena on tarkastella laajasti esimerkiksi seuraavia kysymyksiä:

- Miten fasistinen estetiikka on esiintynyt suomalaisessa kulttuurissa toisen maailmansodan jälkeen?
- Minkälaisia erilaisia populaarikulttuurin muotoja on ollut olemassa, ja miten niitä on hyödynnetty populistisissa, fasistisissa ja antifasistisissa konteksteissa?
- Minkälainen on fasismin pimeä perintö osana eurooppalaisuutta?
- Minkälaisia affektiivisiä muotoja fasistinen estetiikka saa?
- Millaisia ovat olleet aktivistiset vastaukset fasismin ja fasistisen populismin uhkaan?
- Minkälaisia kytköksiä esiintyy fasismin, populismin ja sukupuolen välillä?
- Minkälaista fasististen artefaktien keräilyä on olemassa?
- Miten fasismi näyttäytyy nuorisokulttuurissa?
- Minkälaisia taiteellisia reaktioita fasismiin voidaan havainnoida?
- Miten etnisyyden, rodulliset fantasiat ja populismi kytkeytyvät toisiinsa?

Numeroon voi tarjota artikkeleiden lisäksi katsauksia, puheenvuoroja ja kirja-arvioita (näiden aikataulut sovitaan teemanumeron toimittajien kanssa). Artikkeliehdotukset (otsikko, 100–200 sanan abstrakti ja kirjoittajaesittely) lähetetään teemanumeron toimittajille sähköpostilla. Valmiit käsikirjoitukset toimitetaan arvioitavaksi Journal.fi-järjestelmän kautta: <https://journal.fi/kulttuurintutkimus/about/submissions>. Sivulla ovat nähtävissä myös lehden ohjeet.

Alustava aikataulu:

- artikkeliehdotukset toimittajille viimeistään 30.11.2022
- valinnat joulukuussa 2022
- käsikirjoitukset (Journal.fi:n kautta) viimeistään 31.4.2023
- toimittajien kommentit toukokuussa
- vertaisarviointi elo–syyskuussa
- korjatut versiot loka–joulukuussa
- lehti ilmestyy alkuvuodesta 2024.

Teemanumeron toimittajat ovat tutkijat Kari Kallioniemi (kakallio@utu.fi), Kimi Kärki (kimi.karki@uniarts.fi) ja Aila Mustamo (aila.mustamo@utu.fi) Koneen Säätiön rahoittamasta hankkeesta ”Fasismin lumo ja affektiivinen perintö suomalaisessa kulttuurissa”.

Lisätietoja antaa hankkeen johtaja Kimi Kärki.